

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 16C/39/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7620203587
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Baláž
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2023:7620203587.19

Uznesenie

Okresný súd Spišská Nová Ves, v spore žalobcu N. H., T.. XX.XX.XXXX, H. G. T. D., U. X. I. XXXX/X, právne zastúpeného: JUDr. Ľubomíra Bašistová Virová, advokátka, so sídlom Spišská Nová Ves, Zimná 62, proti žalovanej: W. W., T.. XX.XX.XXXX, H. G. U., G. M. XXX/XX, právne zastúpenej: JUDr. Roman Škerlík, advokát, so sídlom Spišská Nová Ves, Letná 61, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, takto

rozhodol:

I. Z a s t a v u j e s a konanie.

II. N e p r i z n á v a s a žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov konania.

III. Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť Slovenskej republike náhradu trov konania pozostávajúcich z trov štátu v rozsahu 50%, pričom o výške tejto náhrady bude rozhodnuté Okresným súdom Spišská Nová Ves samostatným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť Slovenskej republike náhradu trov konania pozostávajúcich z trov štátu v rozsahu 50%, pričom o výške tejto náhrady bude rozhodnuté Okresným súdom Spišská Nová Ves samostatným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca podal na tunajšom súde dňa 14.07.2020 žalobu, ktorou žiadal zrušiť jeho podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území G. U., obec G. U., zapísaným v LV č. XXXX, vedenom Okresným úradom G.Á. T. D., katastrálnym odborom, a to: pozemku - parcela registra „X.“, parc. č. XXX, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX m², domu súpisné číslo XXX, postavený na pozemku - parcele registra „X.“ parc. č. XXX, a garáže nezapisanej na liste vlastníctva, postavenej na pozemku - parcele registra „X. parc. č. XXX. Nehnuteľnosť navrhol prikázať do výlučného vlastníctva žalovanej oproti jej povinnosti vyplatiť žalobcu sumou XX.XXX,- Eur, ako aj nahradiť mu trovy konania.

2. Písomným podaním doručeným súdu dňa 10.03.2023 žalobca cestou svojho právneho zástupcu vzal žalobu v celom rozsahu späť odôvodňujúc to dohodou strán sporu, v nadväznosti na ktorú sporové strany uzavreli kúpnu zmluvu dňa 11.01.2023 (ďalej len „Zmluva“), pričom dňa 27.02.2023 došlo zo strany príslušného okresného úradu, katastrálneho odboru k vydaniu rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v prospech žalovanej, a preto žalobca v súlade s dojednaním uvedeným v článku IX, bode 2 Zmluvy vzal žalobu v celom rozsahu späť s tým, že trovy tohto konania bude znášať každý sám (a teda ani jedna zo sporových strán nebude požadovať náhradu od druhej sporovej strany).

3. Žalovaná na výzvu súdu zo dňa 20.03.2023 (doručení jej cestou jej právneho zástupcu dňa 28.03.2023) písomným podaním doručeným súdu dňa 04.04.2023 súhlasila so späťvzatím žaloby, a s

poukazom na dohodu strán obsiahnutú v kúpnej zmluve zo dňa 11.01.2023 si neuplatnila náhradu trov konania a navrhla, aby súd nepriznal žiadnej zo strán právo na náhradu trov konania.

4. Podľa § 144 CSP, žalobca môže vziať žalobu späť.

5. Podľa § 145 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

6. Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

7. Podľa § 146 ods. 2 CSP, súhlas žalovaného je potrebný vždy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

8. Konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva má povahu tzv. iudicium duplex. O spory označované ako iudicium duplex sa jedná v prípade konaní, v ktorých účastníci na oboch stranách majú tak postavenie žalobcu, ako aj postavenie žalovaného, a v ktorých súd nie je viazaný návrhmi účastníkov (teraz strán sporu - poznámka súdu), pretože spôsob vyporiadania vyplýva priamo zo zákona (okrem konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva ide napríklad aj o konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov). Táto skutočnosť sa prejavuje najmä tým, že podaním žalobného návrhu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je uplatnené nielen právo žalobcu, ale súčasne aj právo žalovaného na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva súdom; a taktiež jeho právo na súdnu ochranu v tejto veci. (porovnaj napr. uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 27.04.2018 sp.zn. 14Co/75/2017 citované v Uznesení NS SR sp.zn. 5Cdo/23/2019 zo dňa 11.07.2019).

9. Keďže postavenie žalobcu a tým aj oprávnenie na späťvzatie žaloby svedčí konkrétnemu subjektu iba z titulu časového predstihu, môže súd po späťvzatiu žaloby konanie alebo jeho časť zastaviť len so súhlasom žalovaného (porovnaj Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, str. 543).

10. V sporoch označovaných ako iudicium duplex preto nemôže späťvzatie žalobného návrhu urobené len zo strany žalobcu bez súhlasu protistrany (t.j. vyjadrenia zhodnej vôle oboch strán sporu nepokračovať v súdnom konaní) viesť k zastaveniu konania. V takýchto sporoch je tiež irelevantné, v akom štádiu konania došlo k späťvzatiu žalobného návrhu (či k nemu došlo pred alebo po tom, ako sa už začalo predbežné prejednanie sporu alebo k nemu došlo pred alebo po začatí pojednávania vo veci). Rovnako je irelevantné, či žalovaného vedú k jeho nesúhlasu so späťvzatím žaloby vážne dôvody (porovnaj napr. uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 27.04.2018 sp. zn. 14Co/75/2017 citované v Uznesení NS SR sp.zn. 5Cdo/23/2019 zo dňa 11.07.2019).

11. Keďže žalobca vzal žalobu v celom rozsahu späť a keďže žalovaná s uvedeným späťvzatím žaloby výslovne písomne súhlasila, pričom tento jej súhlas pre toto rozhodnutie v zmysle § 146 ods. 2 CSP bol potrebný, keďže ide o spor, v ktorom určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, súd konanie v zmysle vyššie uvedených ustanovení Civilného sporového poriadku zastavil.

12. Podľa § 256 ods.1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

13. Podľa § 256 ods.2 CSP, ak strana procesne zavinila trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná náhradu týchto trov protistrane.

14. Podľa § 262 ods.1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

15. Podľa § 262 ods.2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

16. Podľa článku 4 ods. 1 a 2 Základných princípov CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

17. Podľa článku 17 Základných princípov CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

18. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania z dôvodu späťvzatia žaloby je povinnosťou súdu skúmať procesnú zodpovednosť za zastavenie konania, pričom rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania.

19. V danom prípade si však žiadna zo strán sporu trov konania výslovne neuplatňovala, pričom dôvodom, pre ktorý žalobca vzal svoju žalobu späť a žalovaná s uvedeným späťvzatím súhlasila bola mimosúdna dohoda strán sporu o vzájomnom vyporiadaní ich podielového spoluvlastníctva, v rámci ktorej sa zároveň dohodli, že si trov tohto sporového konania znáša každá strana sporu samostatne a že si ich nebudú nárokovat' od druhej strany (čl. IX ods. 2 Kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu dňa 11.01.2023).

20. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak ani jedna zo strán sporu si nárok na náhradu trov konania výslovne neuplatňuje, kedy určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu a kedy strany sporu svoj spor urovnali mimosúdne vrátane procesných nárokov na trov konania.

21. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia CSP alebo iného zákona (analogia legis alebo analogia iuris). Súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonomiu rozumné rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov konania nepriznáva. Rozhodnutie postupom najskôr podľa § 262 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď žiadna zo strán sporu si výslovne trov konania neuplatnila, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

22. Súd preto žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov tohto sporového konania.

23. Podľa § 259 CSP, ak pri dokazovaní vznikne povinnosť, ktorá je spojená s výdavkami inej osoby, má táto osoba tie isté práva a povinnosti pri ich uplatnení ako svedok.

24. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

25. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. Podľa článku 4 ods. 1 Základných princípov CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

27. V danom spore vznikli trov štátu, ktoré neboli vykryté preddavkami od sporových strán, ktoré spočívali v úhrade znalečného vo výške XXX,XX EUR pre znalkyňu z Odboru: Stavebníctvo, Odvetvie : Odhad hodnoty nehnuteľností: V. J. H. priznaného uznesením sp.zn. 16C/39/2020-280 zo

dňa 18.03.2022 za podanie znaleckého posudku v danej sporovej veci. Žalovanej, ktorá navrhla vykonať predmetné znalecké dokazovanie, pritom bolo uznesením sp.zn. 16C/39/2020-177 zo dňa 20.05.2021 priznané oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu.

28. Z procesného hľadiska zastavenie predmetného konania zaviniли obe sporiace sa strany vzhľadom na uzavretú mimosúdnu dohodu o urovaní tohto sporu obsiahnutú v ním uzatvorenej kúpnej zmluve zo dňa 11.01.2023 (porovnaj analogicky bod 4 odôvodnenia Uznesenia NS SR sp.zn. 9Cdo/208/2020 zo dňa 11. novembra 2020).

29. V rámci uvedenej kúpnej zmluvy zo dňa 11.01.2023 v jej článku IX, bode 2 si upravovali navzájom len trovy konania tej-ktorej strany, nie však trovy štátu ako osobitného subjektu vstupujúceho v uvedenom sporovom konaní pre tú jeho časť, ktorá sa týka nároku na ich úhradu. Samotná Slovenská republika ani nebola účastníkom vyššie uvedenej mimosúdnej dohody strán sporu, a preto sa ujednanie článku IX, bode 2 predmetnej kúpnej zmluvy nemôže jej týkať.

30. Je pravdou, že žalovanej pôvodne bolo priznané oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu, avšak táto skutočnosť nijako neovplyvňuje na procesnú zodpovednosť žalovanej ako strany sporu na zastavení uvedeného konania. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť (priznané oslobodenie od platenia súdnych poplatkov pre žalovanú) sa však súd zaoberal aj možnosťou aplikácie §257 CSP na toto sporové konanie vo vzťahu k predmetným trovám štátu.

31. Účelom ustanovenia § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolútného práva. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa.

32. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu nahradit' trovy konania úspešnej strane, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane... Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (pozri k tomu napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 17/2009, sp. zn. 5 Cdo 67/2010 či sp. zn. 3 MCdo 46/2012) ustanovenie § 257 nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 257 preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov... Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 292/07 či sp. zn. I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 727/2000)... Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1). Priamo z textu zákonného ustanovenia vyplýva, že súd by mal podľa neho rozhodovať iba vo výnimočných prípadoch... Zmyslom predmetného zákonného ustanovenia je, že ak súd zvolí postup podľa neho, nemôže žiadnej zo strán (ani úspešnej, ani neúspešnej) priznať náhradu trov konania. Napriek doslovnému zneniu ustanovenia § 257 nepriznanie sa môže týkať všetkých trov alebo len ich časti... Na účely moderácie nie je rozhodujúce, na základe akej zásady boli trovy uložené a ktorá strana ich má platiť; moderovať možno aj trovy zastaveného konania (porovnaj bod 43 odôvodnenia Nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS/387/2019-60 zo dňa 02.04. 2020).

33. K aplikácii ustanovenia § 257 CSP dochádza poväčšine prípadov z aspektov sociálnych, je však možné medzi dôvody hodné osobitného zreteľa zhrnúť aj npr. podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povaha a okolnosti sporu prípadne aj zložitost' doposiaľ neriešenej právnej problematiky (porovnaj

Števček, M.; Ficová, S.; Baricová, J.; Mesiarkinová, S.; Bajánková, J.; Tomašovič, M.; a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 942).

34. Žalovaná sa na základe kúpnej zmluvy zo dňa 11.01.2023 stala výlučnou vlastníčkou nehnuteľností, ktoré boli predmetom vypořádávania v tomto spore, pričom z jej strany došlo aj k úhrade kúpnej ceny v celkovej výške XX.XXX,XX J., z ktorých XX.XXX,XX J. bolo určených v prospech žalobcu. Vyššie uvedené peňažné prostriedky boli žalovanej poskytnuté príslušnou bankou vo forme hypotekárneho úveru, a teda žalovaná sa pre túto banku javí ako klient spôsobilý splácať daný úver. Uvedená skutočnosť predstavuje zmenu oproti tej, z ktorej uznesenie sp.zn. 16C/39/2020-177 zo dňa 20.05.2021 o priznaní predmetného oslobodenia od platenia súdnych poplatkov vychádzalo. Inými slovami za situácie, kedy žalovaná nadobudla nehnuteľnosti do svojho výlučného vlastníctva, dokázala žalobcu vyplatiť z jeho podielu a zároveň jej majetková situácia umožňovala jej bankou poskytnúť úver na príslušnú výplatu, nie je možné podľa názoru súdu považovať sociálnu situáciu žalovanej natoľko za takú hodnú osobitného zreteľa, ktorá by jej neumožňovala uhradiť v prospech štátu na trovách konania čiastku XXX,XX J. (t.j. 50 % z XXX,XX EUR) .

35. V prípade žalobcu sa o sociálnom aspekte nedá hovoriť, keďže obdržal príslušnú peňažnú čiastku v rámci mimosúdneho vysporiadania predmetných nehnuteľností.

36. Vzhľadom na vyššie uvedené preto súdu Slovenskej republiky priznal nárok na úhradu trov štátu, ktoré v tomto spore boli vyplatené znalkyni na úhradu jej znalečného, voči oboj stranám tohto sporu, a to rovnakým dielom.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v troch vyhotoveniach (§ 357 písm. a/ a § 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok /ďalej len ako „ CSP“/).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP)

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania , proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.